

Natuurlijk Delfland  
Postbus 133  
2600 AC DELFT

NatuurlijkDelfland@knnv.nl  
website: Delfland.knnv.nl  
twitter: KNNVafdDelfland  
facebook: KNNV-afdeling-Delfland  
instagram: knnvafdelingdelfland  
Youtube: [klik hier](#)

## Nieuwsbrief 237 9 april 2024



# Natuurlijk Delfland

Natuurlijk Delfland staat voor samenleven met de natuur

Het werkgebied omvat de gemeenten Westland, Midden-Delfland, Delft, Rijswijk, Ypenburg-Leidschenveen (Den Haag), Pijnacker-Nootdorp en Lansingerland.

Afdeling van de  
Koninklijke Nederlandse Natuur Vereniging

## VOORUITBLIK

### Rubriek Lief en Leed

Leden die een geboorte meemaken, gaan trouwen, ziekenhuis opname, overledene in de directe kring. Stuur een bericht voor deze rubriek.

### Jaarthema 2024: Schoner water

Soort van het seizoen Lente: **gele lis en vuurjuffer**

Kijk in april tot en met juni uit naar deze twee soorten; maak foto's en meld deze via [natuurlijkdelfland@knnv.nl](mailto:natuurlijkdelfland@knnv.nl); vermeld plek waar je ze gezien hebt.

Wij publiceren deze in onze Nieuwsbrief. Je kan ze ook rechtstreeks bij waarneming.nl melden.

Het Soort van het seizoen is één van de activiteiten in ons jaarthema Schoner water, [klik hier](#) voor de informatiebrief

### Water vasthouden

Cor Nonhof heeft samen met Vogelwacht Delft en Natuur & Milieu Pijnacker met Staatsbosbeheer gesproken over het definitief ontwerp voor het weidevogelgebied Zuidpolder. Het doel is om het gebiedseigen water vast te houden en alleen in nood water van buiten in te laten. Dat water komt dan wel oorspronkelijk uit een kassengebied en daar werden vorig jaar veel bestrijdingsmiddelen gevonden. Maar al met al ziet het plan er heel goed uit.

### Waar is Natuurlijk Delfland actief?

Natuurlijk Delfland heeft een groot werkgebied. Sommige dingen doen we overal, maar andere ook bij jou om de hoek.

[Klik hier](#) dan zie je waar we actief zijn

### 9 april, 14.00 – 16.00 uur, bestuursvergadering, Melarium

In het Melarium, gebruik bij navigatie, Symbiobrug, Thijsseweg, Delft.

Als je de agenda wilt ontvangen? Stuur een email aan [natuurlijkdelfland@knnv.nl](mailto:natuurlijkdelfland@knnv.nl)

### 9 april, 20.00 – 21.30 uur MUS (Meetnet Urbane Soorten) avond, Melarium

In het Melarium, **gebruik bij navigatie, Symbiobrug, Thijsseweg, Delft.**

Op deze avond worden een toelichting gegeven over de MUS-telling. Meld je aan via

[natuurlijkdelfland@knnv.nl](mailto:natuurlijkdelfland@knnv.nl) We zijn lid van SOVON. Sovon voorziet de maatschappij van kennis over aantallen, verspreiding en ecologie van vogelpopulaties in Nederland. MUS = Meetnet Urbane Soorten Met het Meetnet Urbane Soorten worden broedvogels in steden en dorpen gevolgd. De trends in aantallen en verspreiding worden vastgelegd. Dit zijn onmisbare gegevens om na te gaan hoe het vogels in het stedelijk gebied vergaat.

### 11 april, 20.00 – 21.30 uur, programma-avond

Om mee te denken en mee te organiseren voor het programma van het 3-de kwartaal via zoom.

Vraag de zoomcode aan via [medewerkernatuurlijkdelfland@gmail.com](mailto:medewerkernatuurlijkdelfland@gmail.com)

### 11 april, 20.00 – 22.00 uur, lezing De bever: Knuffeldier, lastpak of toch iets anders....?

In de Natuurschuur Linnaeuspad 3, 2616 LT Delft. Let op een andere plek!

Willy de Koning uit Sittard volgt al ruim 15 jaar bevers met haar filmcamera en notitieblok, vanuit haar kano of vanaf de oever. In die jaren zag ze de publieke opinie veranderen rondom dit fantastische knaagdier, dat de omgeving naar zijn hand (en tand) zet. De bever zelf veranderde niet, die nam slechts in aantal toe. De lezing bestaat uit een PowerPoint, een actuele door haar gemaakte film, het tonen van diverse 'beverattributen', zoals een jas van beverbont, bevertanden,

beverschedel, beverkeutels, takken met knaagsporen en ruimte voor vragen. Georganiseerd door Natuurlijk Delfland, Vogelwacht en IVN. <https://www.youtube.com/@natuurlezingendelft14>

**14 april, 8.00 – 11.00 uur, Watervogels De Banken en Spanjaardsduin, 's-Gravenzande**

Verzamelpaats: parkeerplaats strandopgang aan de Strandweg in 's-Gravenzande. Een excursie voor beginners tot ervaren vogelaars. Maximum aantal deelnemers: 15, dus wees er snel bij.

[medewerkernatuurlijkdelfland@gmail.com](mailto:medewerkernatuurlijkdelfland@gmail.com)

Als je een verrekijker hebt, neem deze mee. We ontdekken en leren met elkaar van vogels in de plassen, riet, duinen en strand. Denk aan eenden, ganzen, steltlopers, rietvogels als blauwborst, waterral, Cetti'szanger. Vogels laten ons het landschap met andere ogen zien en ervaren

**15 april, 11.00 tot circa 12.30 uur, actie Opperuimd staat netjes, Manderspark, Delft**

Help mee om het Manderspark in Delft van zwerfvuil te ontdoen. Voor gereedschap wordt gezorgd. Belangstellenden worden uitgenodigd om zich aan te melden via [natuurlijkdelfland@knnv.nl](mailto:natuurlijkdelfland@knnv.nl) of 06 – 24 79 88 35.

Verzamelpaats: Firma van Buiten, Thijsseweg 1, 2629 JA Delft

Samen met enkele bewoners van het AZC wordt het zwerfafval langs de sloot bij het AZC opperuimd. Tijdens het ruimen gaan we ook in gesprek over de natuurwaarde van dit gebied. Deze actie zal veel voldoening geven, de ergernis van zwerfafval is groot en elk deelnemer komt in contact met mensen die je mogelijk binnen je eigen kennissenkring niet snel tegenkomt. Met deze actie worden de natuurwaarden verhoogd, want het zwerfafval belemmert met name dieren om een veilige leefplek te vinden. Na afloop kan er bij de Firma van Buiten iets op de Thijsseweg 1 wat gegeten en/ of gedronken worden op eigen kosten

**Tuintip**

Zaai een paar bietjes in je siertuin.

**Sterrenhemel**

**dinsdag 9 april**

20.45: De Maan staat 2,9° ten zuidoosten van Mercurius (+5,0m), in het sterrenbeeld Vissen. Het tweetal staat boven de westnoordwestelijke horizon, op een hoogte van ongeveer 5°, op een afstand van 9,7° van elkaar. De Zon staat slechts 3° onder de horizon. De Maan is voor 2% verlicht.  
20.59: Eerste maansikkel. Vanavond kunnen we, onder gunstige omstandigheden, de eerste maansikkel zien na de afgelopen Nieuwe Maan. Het is 1,0 dagen (25 uur) na Nieuwe Maan; de Maan is voor 1,6% verlicht en wassend. De maansikkel heeft een breedte aan de hemel van slechts 0,5' en is aan het begin van de avond te zien, kort na zonsondergang.

**woensdag 10 april**

06.30: Mars staat 26' ten noordwesten van Saturnus (+1,1m), in het sterrenbeeld Waterman. De twee objecten staan boven de oostzuidoostelijke horizon, op een hoogte van ongeveer 3°, op een onderlinge afstand van 38'. Kies een waarneemplaats met vrije blik op de horizon. De Zon staat slechts 4° onder de horizon.

22.15: De Maan staat 3,2° ten noorden van Jupiter (-2,0m), in het sterrenbeeld Ram. Het tweetal staat dan zo'n 7° boven de westnoordwestelijke horizon, op een afstand van 3,2° van elkaar. De Maan is voor 6% verlicht.

**vrijdag 12 april**

21.52: Bedekking van Ganymedes Vanavond is een bedekking door de Jupiterschijf en een verduistering door de Jupiterschaduw van Ganymedes volledig te zien. De verschijnselen beginnen met het einde van de bedekking, om 21:52 uur wanneer Ganymedes van achter Jupiter verschijnt, en eindigt om 22:29 uur, op het moment dat Ganymedes in Jupiters schaduw verdwijnt. Voor het volgen van een verduistering is een stabiele verrekijker voldoende.

**maandag 15 april**

21.13: De Maan is in de fase van Eerste Kwartier. De rechter helft van de Maan is nu verlicht en de Maan is vooral in de avond en vroege nacht zichtbaar.

21.15: De Maan staat 1,9° ten zuiden van Pollux, de helderste ster van het sterrenbeeld Tweelingen (+1,1m).

Afdelingswinkel, verkoopadres van de KNNV Uitgeverij en de Jeugdbondsuitgeverij  
Bij KNNV uitgaven ontvangen leden 10% korting, bestel via [natuurlijkDelfland@knnv.nl](mailto:natuurlijkDelfland@knnv.nl)



**Hoe maak ik een eetbare tuin?** Handige tips voor tuinieren met groenten, fruit, kruiden en eetbare bloemen, door Sally Nex, prijs € 26,95

Het boek is opgebouwd in een duidelijk vraag- en antwoordformat, het is het nieuwe deel in de Hoe help ik de dieren in mijn tuin-serie.

Het gaat in op allerlei vragen die je kunt hebben als je zelf wilt tuinieren met groenten, fruit, kruiden en eetbare bloemen. Hoe start ik mijn tuin? Welke planten zijn geschikt? Hoe kan ik het hele jaar oogsten? Hoe maak ik jam? Hoe ga ik om met droogte? Ook is er aandacht voor het milieuvriendelijke aspect van (moes)tuinieren: tuinieren met een kleine ecologische voetafdruk, zonder plastic, en met gebruik van natuurlijke bescherming van je gewassen.

## TERUGBLIK: Waarnemingen

### Waarnemingen

Ook waarnemingen zonder foto's blijven welkom.

Wij gaan er vanuit dat je je waarneming zelf meldt via [www.waarneming.nl](http://www.waarneming.nl)

**Nb.** De afspraak in de vogelwereld is dat foto's met nesten en eieren niet worden gepubliceerd om ze niet te verstoren. We zullen dus alleen de waarneming in de Nieuwsbrief opnemen.

**Correctie Nieuwsbrief 236, Jos op pad, week 13 door Jos:** Wat ik als vergeet-mij-nietjes aankondigde is [hoogstwaarschijnlijk] klimopereprijs

**Correctie Nieuwsbrief 236, waarneming dd 31/3 door Hans Zweekhorst, de benaming van de vliegen was omgewisseld:**



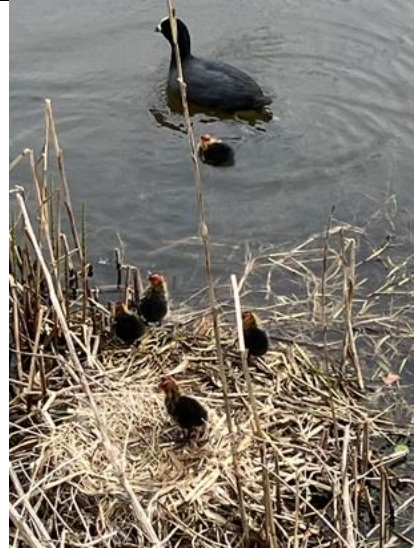
Moet zijn **strontvlieg onbekend**, Kwarteltuin, Huub van 't Hart.



Moet zijn **roodwangbromvlieg**, Kwarteltuin, Huub van 't Hart.



18/3, dode **eend**, Holysingel. Vlaardingen



1/4, jonge **meerkoeten**, Bruun van der Steuijt



2/4, **gras** gemaaid door gemeente. Ik dacht dat ze dat zouden minderen?, Aziëlaan, Delft, Lia Claus



2/4, **krulhaarkelkzwam** in de takken rillen, Delftse Hout naast de Ikea, Anneke Luijten



2/4, **scholekster** (hematopus), Delfgauw, Bart Hendriks



3/4, **brugspin** (laranioides), Delfgauw, Bart Hendriks



3/4, op Boomgaard Veelust was het druk met pa **fazant**, moe **wilde eend met 10 pullen** en de **grote bonte specht**, (Jantine Pol).



3/4, op Boomgaard Veelust was het druk met pa **fazant**, moe **wilde eend met 10 pullen** en de **grote bonte specht**, (Jantine Pol).



4/4, **doodskopzweefvliegen**, Margreet Hogeweg

Onze vochtige compostbak zit vol jonge doodskop zweefvliegen. Kunnen nog niet vliegen!



5/4, **sperwer**, parkeerplaats gemeentehuis Naaldwijk, Alex Koppert

Vanochtend 5 april zag ik een sperwer die een duif te grazen had genomen. Ik heb alleen een mobiel om te fotograferen, dus helaas geen scherpe close up, maar heb 'm (haar) met een verrekijker een hele tijd goed kunnen bekijken. Het bloed zat op de snavel. Ze stoorde zich nauwelijks aan mensen die tot op 10 meter langs haar liepen. Vreemd genoeg zagen die mensen de sperwer óók niet zitten en vroegen mij waar ik naar zat te kijken!



3/4, Boomgaard Veelust. Voor het leven van **ooilammetje** Bella werd gevreesd, maar inmiddels is ze weer boven Jan (Jantine Pol)



6/4, **lentelangpootmug** op de buitendeur, Aziëlaan, Delft, Lia Claus



6/4, bloeiende **sering**, Abtswoude, Delft, Bruun van der Steuijt

Bloeiende **sering** in het geriefhoutbosje bij De Waaier langs Abtswoude (Abtswoudse Bos West) dat Natuurlijk Delfland onderhoudt voor Staatsbosbeheer (foto Bruun van der Steuijt). Commentaar Bruun: "Hij staat mooi in bloei ... de seringboom ... op de plek waar we geknot hebben op Abtswoude bij de Waaier."



7/4, een heerlijk insecten weekeinde, Ondine Kloppenburg

**1 april**, vanavond eerste **vleermuis** in de tuin zien rond vliegen, Nick Groenewegen, Monster

**2 april**, **meerkoet** op een nest- Delfgauw, Bart Hendriks

**3 april**, **grote bonte specht**, Boomgaard Veelust, Delft

**4 april**, onze vochtige compostbak zit vol jonge **doodskop zweefvliegen**. Kunnen nog niet vliegen!, Margreet Hogeweg

**4 april**, 1e **boerenzwaluw** gezien in de Bleiswijkse Fles, Anneke van Swieten

**6 april**, vanmorgen de 1e **snor** gehoord in de Bleiswijkse Zoom. Ongelooflijk wat een uithaal zo'n vogeltje heeft, Anneke van Swieten

#### **Jos op pad, week 14, Jos van Koppen**

In Delfgauw heb ik **7 jonge grauwe gansjes** gespot en een **fuut**. Dicht bij huis kwam een **blauwe reiger** buurten op balkonhoogte en af en toe struint een **koolmees** over het balkon in de planten op zoek naar insecten/voedsel. Op mijn route naar het fietspad langs de A13 zag ik de voorbereidingen voor een soort compensatie: grote boomstronken verwijderd en nieuwe boompjes in verpakking.



grauwe gansjes



blauwe reiger



boomstronken

Verder hogerop generatief **heermoes** in een driehoekje tussen fietspad en autoweg op het Brasserskadeviaduct.

Langs het Van Weerden Poelmanpad stond ook **heermoes** en op het talud bij de onderdoorgang van de Henricuskade bloeide drie **hyacinten** verder veel **hondsdrif** langs het pad



generatief heermoes



heermoes



hyacinth



vogelmuur



ooievaarsbek



reigersbek

en ook **vogelmuur** en hier en daar **ooievaarsbek** en **reigersbek** . Ook nog een **spaanse weglak** = **Arion** zien schuifelen op het fietspad.



spaanse weglak

**Voor de fotowedstrijd "Mijn tuin", de volgende inzending is van Aad van Uffelen**



## TERUGBLIK: Activiteiten

**Rijswijk de op één na slechtste luchtkwaliteit in Nederland**

Volgens de net aan de gemeenteraad gestuurde Mobiliteitsstrategie Rijswijk kent Rijswijk volgens het College van B&W de op-één-na-slechtste luchtkwaliteit van Nederland. Daarnaast rijden er op



sommige plekken in de stad zoveel (vracht)auto's, dat de geluidsnorm overschreden wordt. Door de enorme toename van het aantal woning en bedrijfslocaties zal dit probleem nog ernstiger vormen aan kunnen nemen. Rotterdam scoort het slechtst. Naast Rijswijk scoren Delft, Schiedam en Vlaardingen vrijwel gelijk. Meer weten? [Klik hier](#)

### **19 maart, teambuilding TU Delft, Hammenpoort**

Het programmteam Duurzaamheid van de TU Delft, onder begeleiding van Team Vissen van Natuurlijk Delfland, op zoek gegaan naar onderwaterleven op de campus in het kader van een teambuilding dag.

De TU Delft werkt aan meer biodiversiteit op de campus en heeft zich als doel gesteld om in 1 jaar tijd, 1000 soorten te vinden op de campus. De waarnemingen worden toegevoegd aan de BioBlitz die t/m 22-05-2024 loopt: [Klik hier](#).

De dag was een enorm succes: er werden in teams van drie in totaal maar liefst 30 nieuwe dier- en plantensoorten aan de lijst toegevoegd! Bijzondere waarnemingen waren, onder andere, **kleine watersalamander**, **kroeskarper** en een groot aantal **kleine modderkruipers**. Naast de succesvolle vangst, was het ook gewoon een enorm leerzame en vooral leuke dag met heerlijk lenteweer. Namens de TU Delft: bedankt Natuurlijk Delfland voor het enthousiasme en de goede begeleiding! Tim Tabak



kleine watersalamander



kleine modderkruiper



kroeskarper

### **26 maart, Ecoscan Chardonpark (Delft)**

Projectontwikkelaar DUWO wil op haar complex aan de Van Hasseltlaan in de Verzetsheldenbuurt het aantal studentenwoningen verhogen van 700 naar 1200. De Bewonerscommissie Verzetstrijdersbuurt heeft Natuurlijk Delfland gevraagd om een inventarisatie van de natuurwaarden en de effecten op het Chardonpark en de ecologische zones langs de Buitenhofdreef en de Van der Slootsingel.



Het Chardonpark kent een waardevolle stinze flora met daslook en gevlekte aronskelk (zie foto's Huub van 't Hart). Delen van het park en de ecologische zone dreigen te worden bebouwd. De ecologische zone langs de Buitenhofdreef verdwijnt vrijwel geheel door de bouw van drie nieuwe woontorens. DUWO heeft een pauze ingelast om na te denken. De Bewonerscommissie brengt de ecoscan in het overleg met DUWO op tafel.

Voor de ecoscan, [klik hier](#)

### 2 april, Ecoscan Godfried Bomansplantsoen (Rijswijk)



Bouwmij Weboma BV wil in het Godfried Bomansplantsoen Rijswijk een appartementengebouw met 24 woningen en bijbehorende parkeerplaatsen bouwen. Voor de verplichte waterberging worden watergangen gegraven in de ecologische zone buiten de bouwlocatie.

Tevens worden volwassen 4 zomereiken in die ecologische zone gekapt voor de plaatsing van bouw materieel.

De bewonerscommissie Godfried Bomansstraat heeft Natuurlijk Delfland verzocht om een Quickscan van de natuurwaarden van het Godfried Bomansplantsoen en een beoordeling van de effecten van het bouwplan op de ecologie. Het kappen van de zeer waardevolle zomereiken is onnodig als gekozen wordt voor opslag buiten de bouwlocatie. Ook de prachtige stinze flora in het plantsoen verdient bescherming. (foto's Huub van 't Hart).



dalkruid

De scan wordt ingebracht in de zitting van de Raad van State van 9 april. Voor de ecoscan, [klik hier](#)

**3 april, 10.00 –12.00 uur, Natuurcafé, schoner water**

**Er zijn veel waterdieren gevangen. De waterkwaliteit was kritisch verontreinigd.**



### **3 april, tweede Prorail- infobijeenkomst spoorverdubbeling Delft-Schiedam**

Prorail hield een tweede infoavond over de spoorverdubbeling en de aanleg van de nieuwe stations o.a. Rijswijk Buiten en Kethel. Namens de KNNV-afdelingen Natuurlijk Rotterdam, Natuurlijk Delfland en Natuurlijk Waterweg-Noord was Huub van 't Hart aanwezig. Voor de natuurorganisaties is de kern de wijze van aanleg van deze verdubbeling in het Provinciaal Bijzonder Landschap Midden-Delfland, in het bijzonder in de Noordkethelpolder, de Kerkbuurt en het Beatrixpark in Schiedam. Er werden de drie te onderzoeken alternatieven aangegeven:

#### 1. Aanleg op het Maaiveld

Handhaving huidig talud met enkele ophogingen waar fietspaden onderdoor te kunnen trekken. Kostbare oplossing, het talud moet over de hele lengte onderheid moet worden vanwege de slappe ondergrond.

Nadelen: door verhoging van treinfrequentie hetgeen een forse toename van geluids- en visuele hinder met zich meebrengt, die door verhogingen verergert, met dus alleen maar nadelen voor het landschap.

#### 2. Aanleg door Geboorde tunnel

Ondergronds alternatief, wordt door geen van de aanwezige ingenieurs als haalbaar beschouwd.

#### 3. Verdiepte aanleg

Geluid- en visuele hinder vallen weg zoals bij A4. Namens de drie KNNV-afdelingen is bovendien aangedragen dat er een plus voor het landschap kan worden gecreëerd door op de betonnen bak met het spoor een tweede betonnen bak met water te plaatsen waarover en waarlangs wandel- en fietspaden kunnen komen. Dit neemt de geluidsoverlast ook dicht bij de bak weg en de Kandelaarweg kan dan zonder spoorovergang óver de bak lopen.

#### Blijft nog het onderwerp Ongelijkvloerse, vrije kruising

Om verschillende redenen moeten er twee van worden aangelegd, waarvan een tussen Den Haag en Rotterdam, die in principe geprojecteerd is midden in Midden-Delfland omdat daar lekker veel ruimte is. Dit zou een ernstige aantasting in het hart van Midden Delfland betekenen en 3 KNNV afdelingen hebben aangegeven dat dit onaanvaardbaar is. De Landschapstafel BPL (Bijzonder Provinciaal Landschap, 9 omliggende gemeenten) heeft dat ook al onderstreept.

Voor het gehele bericht, zie de bij deze Nieuwsbrief 237 gevoegde bijlage.

### **3 april, RBBPijnacker Biesland**



De eerste woensdag na het ingaan van de zomertijd is de RBBPijnacker Biesland weer actief geworden. Drie brigadisten hebben de reuzenberenklauwen langs de Oude IJsbaan in de wijk Vrijenban uitgestoken. Dit perceel kon net worden afgerond voordat de duisternis om 20.15 uur inviel. Een andere brigadist is helaas de komende maanden verhinderd op woensdagavond, maar wil wél graag de reuzenberenklauwen blijven uitsteken. Het gevolg is dat de RBBPijnacker Biesland nu ook een vrijdagavondgroep heeft. Afgelopen vrijdagavond hebben twee brigadisten van deze groep het talud van de A13 ter hoogte van de Hanos onder

handen genomen. Ton Langeveld

### **4 april, kostbaar mislukt project Holle watering, Kwintsheul**

In het kader van duurzaamheid en biodiversiteit is in 2017 een zeer kostbaar stukje drijvende oever gemaakt langs de hoge kant van de Holle watering in Kwintsheul.

Er is toen door een lid van Natuurlijk Delfland gewaarschuwd, dat een dergelijk systeem na een paar jaar uit elkaar zou gaan vallen omdat er veel pleziervaart is en er geen natuurlijke verankering van de planten met een oever mogelijk is. De onderdelen zijn los geraakt, deels kaal, deels kapot, het beste is na het broedseizoen (er zit in ieder geval één meerkoet in te broeden) alles weghalen.



Een vaarverbod of een maximale snelheid van 3 km per uur is in verband met de broedende vogels een goede tijdelijke maatregel, want pleziervaart vaart nu vaak vol gas langs, dus snel een bord plaatsen in het water! Aad van Uffelen.



#### 4 april, Abtswoudsepark Biodivers



Het Team Abtswoudsepark Biodivers heeft de resultaten van het overleg met de afdeling Beheer Openbare Ruimte van de gemeente Delft besproken (zie foto Huub van 't Hart). Het licht staat nu op groen om de plannen voor meer biodiversiteit verder uit te werken. Het gaat om drie onderdelen: het Voedselbos, de Insecten- / Kruiden- / Bloementuin en de natuurvriendelijke oever Vietnampad. Het team is een gezamenlijk initiatief van Natuurlijk Delfland en

Bewonersvereniging BHTD. Er zijn nu 13 teamleden plus 5 agendaleden.

Wilt u actief meedoen stuur een mailtje aan Huub van 't Hart, [bescherming@delfland.knnv.nl](mailto:bescherming@delfland.knnv.nl) of Marjan Halverhout, [m.halverhout@bhtd.nl](mailto:m.halverhout@bhtd.nl)

#### 5 april, Grassenexcursie

Het was een beetje regenachtig om te beginnen, maar we konden droog staan om te determineren. Daarna was het prima weer en we hebben gezien: **rietzwenkgras, kropaar, glanshaver, ruw beemdgras, gestreepte witbol, rood zwenkgras, Engels raigras, zachte dravik, straatgras en grote vossenstaart**. Cor Nonhof.

#### 5 april, man en vrouw slechtvalk tegelijk in de kast

Dat van het paartje slechtvalk beide vogels tegelijk in onze kast op TU Bouwkunde zitten gebeurt niet zo vaak. Meestal jaagt de ene en broedt de andere (nu op 4 eieren). (still van cam, Henk Drevijn).



Mijn idee (hvth) is dat het kleinere mannetje op de eieren zit. Even aan Martin Mollet, secretaris Werkgroep Roofvogels Nederland gevraagd. Dit is zijn antwoord: "Ja, het mannetje zit hier op eieren. Zo dicht bij de cam vertekent de grootte van de vogels heel makkelijk: iets dicht bij de cam lijkt dan ineens veel groter. Het vrouwtje heeft meer spikkels op haar borst/keel dan het mannetje. Het vrouwtje heeft een oranje ring (waarschijnlijk EI) en het mannetje een witte ring (BVL). EI is uit 2021 Haren. BVL is uit 2018 Bouwkunde (oftewel zoon van EI en GH).

**6 april, 9.30 -12 uur, voor een groen Pasgeld**

Het was een zeer geslaagde bijeenkomst, er zijn de nodige informatie en ideeën uitgewisseld.



De Drassige Driehoek



De egelbordjes trokken de aandacht

**6 april, vijftintig nieuwe fruitbomen op Boomgaard Chilipad**

Boomgaard Chilipad is een van de oude boomgaarden van Delft. Hij komt al voor de de Kaart van Kruikius van 1712 (zie uitsnede).



Het is een grote productieboomgaard, die voor de Delftse markt produceerde. De afgelopen jaren waren veel oude fruitbomen door ouderdom en aantasting verzwakt en omgewaaid. Er waren al wat lege plekken. Hoognodig moesten die worden ingeboet. Eerder zijn al vier appel- en perenbomen, een pruim en een walnoot gepoot. Er worden nu vijftintig nieuwe appel- en perenbomen (halfstam) aangepoot (foto's Huub van 't Hart).



**6 april, stekzakken wilde kamperfoelie**

Op twee locaties die Natuurlijk Delfland onderhoudt komt de **wilde kamperfoelie** voor: in de Rietput van Natuurmonumenten in Midden-Delfland en in Boomgaard Chilipad in Delft.

De stekken van het Chilipad groeien in de knotten van de grote, oude **knotwilgen**. Op de boomgaard zijn nu twee stekzakken met elk vijf stekken opgehangen om uit te lopen. Zie foto Huub van 't Hart. Dit op verzoek van projectleider Natuurontwikkeling Ondine Kloppenburg en Marijke Heine, secretaris Werkgroep Educatie. Als de stekken aanslaan worden ze verspreid over de andere boomgaarden om daar in de knotwilgen gepoot te worden.

### 7 april, 14.00 – 16.00 uur, bomenexcursie, Agnetapark

Oei wat was dit een bijzonder excursie. Een reactie van een deelnemster was "ik heb leren waarnemen". Het thema was Hoe reageren bomen op bedreigingen / aantastingen. Zowel de deelnemers en de leden van het Team Bomen hebben heel veel ervaren en van elkaar geleerd. Er waren 15 deelnemers, ook veel wijkbewoners.



Als je niet langer op de hoogte gehouden wilt worden stuur een email aan:

[nieuwsbrief.delfland-request@knnv.nl?subject=unsubscribe](mailto:nieuwsbrief.delfland-request@knnv.nl?subject=unsubscribe)

Verstuur een lege email, zonder daar iets aan te veranderen.

#### De Nieuwsbrief wordt gemaakt door de volgende personen

Ted Kruithof, verwerken van de inzendingen

Anna Kreffer, Soort van het Seizoen

Geert van Poelgeest, eindredactie en versturen

En vele personen die in de bijdragen staan.

Het redactieadres is [natuurlijkdelfland@knnv.nl](mailto:natuurlijkdelfland@knnv.nl) zie ook het briefhoofd.

## TIPS

### Herken jij alle (jonge) vogels?

Doe de kuikenquiz, [klik hier](#)

### Analyse op pesticiden van dode bijen, was en honing

[Klik hier](#)

### 15 t/m 24 april nationale bijentelling

[Klik hier](#)

### Is uw gemeente echt groen?

Gebruiken ze biologische bollen, planten en bomen en is het beheer ook duurzaam?

Hier ziet u het, [klik hier](#)

### Hoe gaat het met de bodem: tel en weeg de regenwormen

[Klik hier](#)

### Melarium ons clubhuis

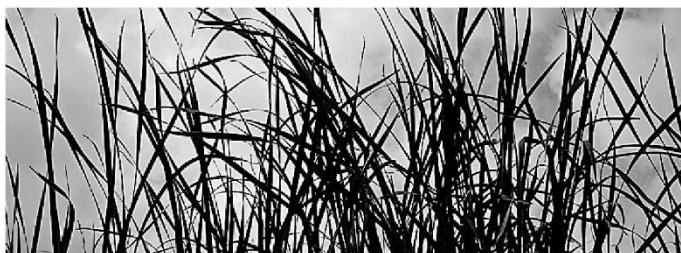
Het Melarium, natuurhuis voor natuur, bijen en kunst; een plek waar je natuur, rust, ruimte en inspiratie vindt. Er zijn twee gebruikers Natuurlijk Delfland (1ste verdieping) en de Imkervereniging Delft (begane grond). Het Melarium is te bereiken via de Thijsseweg 11 in Delft. Hier aan het einde van de Thijsseweg staat het straatnaambord Melariumpad (fiets/voetpad). Na 10 minuten lopen of 3 minuten fietsen zie je het Melarium.

**Gebruik bij navigatie, Symbiobrug, Thijsseweg, Delft.**

Voor verhuur voor groepen tot tien deelnemers neem contact op met de beheerder van het Melarium, 06 - 13 07 07 14, [natuurlijkDelfland@knnv.nl](mailto:natuurlijkDelfland@knnv.nl).

[Klik hier voor meer informatie](#)

# Wij sturen je zonder kluitje het riet in.



Om te genieten van de natuur. Of om haar te bestuderen en te beschermen. Natuurlijk Delfland maakt je wegwijs in de natuur.



## Natuurlijk Delfland

delfland.knnv.nl



**Kijk voor de activiteiten in het hele kwartaal op onze site**

Want het programma wordt regelmatig aangevuld.

[Klik hier](#)

Natuurlijk Delfland is een actieve natuurvereniging.

Geef onze club draagvlak met je lidmaatschap.

[INSCHRIJFFORMULIER](#)

Delen mag

We vinden het fijn als je deze nieuwsbrief deelt met vrienden en bekenden die geïnteresseerd zijn in thema's als natuurstudie, natuureducatie en natuurbescherming in Delfland.